

УДК. 316.77

Коваль В. М.¹

¹ старш. викл. ЗНТУ

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ РЕСУРСАМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА – МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА

Сучасна вища школа покликана забезпечити студента не тільки міцними, оперативними знаннями, а також навчити його вчитися самостійно. Реформування навчального процесу вищої школи передбачає гуманізацію відносин у системі «викладач – студент», удосконалення загальної та комунікативної культури майбутньої технічної еліти.

Процес комунікації трактується як багатоплановий процес встановлення контактів між людьми, що містить в собі обмін інформацією та розуміння співрозмовниками один одного. Існує чимало досліджень, присвячених різним аспектам комунікації. На необхідності створення різноманітних ситуацій комунікації в практиці навчання наголошують автори: Василева М.М., Зимня І.О., Леонтьєв О.О., Пасов Ю.І., Скалкін В.Л. та інші. Названі автори наголошують на створенні комунікативних ситуацій в навчальному процесі з метою ефективного вивчення гуманітарних дисциплін.

Активізація рольових комунікативних позицій студента – інженера забезпечується також завдяки сформованим комунікативним вмінням, які допомагають правильно орієнтуватися в різних ситуаціях спілкування. Така орієнтація означає сформованість вмінь студента формулювати

комунікативні завдання, точно виражати свою думку, критично аналізувати аргументи, використовувати власну ерудицію, застосовувати логічні засоби.

Самостійна робота студента в вищому навчальному закладі – це тривалий і багатоплановий процес. Вона має великий потенціал для розвитку комунікативних здібностей і рис. Дуже важливо враховувати системність, регулярність і продуманість самостійної роботи, тому що студенти не дуже вміють використовувати сучасні технічні засоби, доцільно.

Викладач повинен не просто керувати самостійною роботою студента, а постійно стимулювати їх до пізнавальної діяльності. Викладач може організовувати самостійну роботу студентів як в позааудиторній, так і в аудиторній роботі. Дуже важливим є індивідуальний підхід, тому що у роботі беруть участь різні за характером і підготовкою студенти. Перед тим як дати завдання викладач повинен чітко його сформулювати. Це може бути складання плану прочитаного, добирання правильних тверджень, стисле усне викладання тексту.

На нашу думку, найкраще навчальний процес вивчення гуманітарних дисциплін, буде організований, якщо в самостійній роботі студентів будуть використані сучасні засоби навчання, включаючи традиційні дидактичні й засоби програмованого навчання. До них можна віднести програмовані або частково програмовані навчальні посібники в комплексі з навчальними й перевіряючими комп'ютерними програмами, створені з урахуванням специфіки студентів технічних вишів.

Підвищення комунікативної культури студента, успішність формування професійного обліку майбутнього інженера залежить не тільки від застосування якісно нових засобів і підходів, а й від суттєвої перебудови вже наявних способів організації навчально – виховного процесу вищої технічної школи.

При формуванні комунікативної компетентності важливо урізноманітнити подачу навчального матеріалу за допомогою різних методів та прийомів. Сучасні комп'ютерні телекомунікації можуть забезпечити передачу знань і доступ до різної навчальної інформації нарівні, а іноді й набагато ефективніше, ніж традиційні засоби навчання. Інтернет розвиває соціальні та психологічні якості студентів – майбутніх фахівців інженерних галузей діяльності: їх упевненість у собі та здатність працювати в колективі; створює сприятливу для навчання атмосферу, постаючи засобом інтерактивного підходу до опанування професії. Інтерактивність не просто створює реальні ситуації з ділового життя, а й змушує тих, хто навчається, адекватно реагувати на складні робочі ситуації. Головні вміння – спонтанно, гармонійно реагувати на висловлювання інших, виражаючи свої почуття та емоції, підлаштовуючись і перебудовуючись на ходу. Отже, ми розглядаємо

інтерактивність як спосіб саморозвитку професійних якостей майбутніх фахівців інженерних спеціальностей через Інтернет.

Отже, можна констатувати, що в практиці роботи вищих технічних закладів мають місце очевидні суперечності між потенціалом самостійної роботи і його практичною реалізацією, між постійно зростаючим інтересом майбутніх інженерів до процесу формування комунікативних рис особистості й шаблонними, застарілими формами самостійної роботи, змісту та різноманітності її форм, переорієнтації з предметної на особистісну зорієнтовану, модернізації методичного забезпечення щодо формування комунікативної культури студентів.